

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft
o. 6. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 80 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

D) Szemle. „A rossz kormányzás okozza a forradalmakat,” ezt mondá a napokban az európai legmérészelebb s legalkotmányosabb állam minisztere lord Palmerston az angol parlamentben. Oly axioma ez, mit a publicistikai irodalom másfél század óta vitat, de mit a kabinetek köréből csak kezdenek legelőbb nyíltan elismerni és hirdetni.

Eddig a várt mindig és mindenestre a forradalomra hárult, s bármilyen viszonyban állott valamely ország saját kormányával, ha forradalomra ment át, ő volt a felforgató, s igazolta a kormányt az követő szigorú és talán túlvált rendszabályait, az levén ekkor a jelszó, hogy „a forradalom okozza a kormányok reakcióját és szigorát.”

Mi azt hisszük, mindkét állításban sok igaz van, azonban mégsem vehetjük egyiket is határozott sinormértékül a belviszályok természetének mindenkor meghatározására, de némi körülírás multhatlanul szükséges arra nézve, hogy ez elv bizonyos változataiban igazságosnak ismertessék el.

Igaz, hogy az emberiség kivált századunkban, midőn az életmódok kifejlése sok kényelmet és gyönyört kölcsönöz az egyes családok kebelébe, sokkal hajlandóbb a békére mint a harcra iszonyaira, tehát egy törvényes igazsággal, a népek közvéleménye által megállított jogok alapján kormányzó hatalom nem lehet kitéve oly gyakori nyugtalanságnak, mint az önkényes, vagy a nép érdekeit szem előtt nem tartó kormányok; de az is igaz, hogy az államalatt bajosan lehet egy alkotni össze, hogy abban egyes rétegeknek töltsék ne legyen a lázongásra, s ily esetben egy kormány sem válódhat, ha a törvények szigorát alkalmazzák.

De itt talán szükséges is a lázadás és forradalom közt megkülönböztetést tenni; a lázadás rendszerint egyes érdekekért, a forradalom összes érdekekért keletkezik, a lázadás a népek bizonyos rétegeinek mozgalmá az állam egyes intézményei ellen, a forradalom egyetemesebb célok mellett egyetemesebb mozgalmak.

Törvényes érteleme vive vissza, az utóbbi sok részben hasonlít azon joghoz, mit hajdan a magyaroknak az aranybulla megengedett, a „resistenti facultas”-ban azon esetre, ha a kormányzás az alaptörvényt sértette. Ez ellentétben nem tekintett lázadásnak, hanem joggyakorlatnak, s későbbi eszmék szerint körülbelül ezt helyettesíti a komolyabb forradalom eszméje, ha az conservatív értelemben a jog-fenntartásért keletkezik; valódi értelemben azonban a forradalomnak a közvéleménnyé ért új eszmék mellett kitűzdem sat., a mi már eltér a magyar aranybulla jog természetétől, minthogy ez utóbbi conservatív jog, az előbbi reformáló irányú.

Ama jognál fogva jutott Zsigmond király a siklósi várba, ki onnan kiszabadulva addigi egész földöz és vérengző kormányrendszerét megváltoztatta, tiszteletbe hozta a magyar nemzet alaptörvényeit, s boszu helyett a korona sarkalatos jogára támaszkodott, és ekkor a nemzet, mely egykor szigorúan ítélte le, kibékült vele, s évtizedeken át dicső és boldog uralkodójának ismerte el.

Vajjon a nápolyi király politikájában ily fordulópont akár-e bekövetkezni, midőn most miniszteruma gyorsan munkál azon, hogy a király alattvalói részére alkotmányt hirdessen ki?

A történeti párhuzam nem éppen egyenlő. Zsigmond király, midőn az ország fejei őt fogolynak nyilatkoztatták a Konton, Horváthban sat. elkövetett kivégeztetések, s az ország törvényeinek eltiprása miatt: akkor még csak várta nagy örökségét, a német császári koronát; mikor a siklósi várból kiszabadult, többé nemcsak magyar király, de egyszersmind egy nagy német birodalom császára volt; most ereje lehetett volna boszút állani, de nem tette, a törvényre az alkotmányra támaszkodott, s Németország nem alkotmányos uralkodója, Magyarország és részei alkotmányos királyának elhívását nem akadályozta, s az amottan korlátlan ur boszút nem kívánt állani itt a népen, mely saját királyával szemben jogaira támaszkodott. Az ottani hatalmas császár képes volt itt korlátolt monarcha lenni, mindenik koronát azon jogok elismerése s tisztelete mellett hordva fején, melyekkel a főhatalom eljévényeit az illető nemzetek történelmi fejlődése körülírta. És e szép kiegyesztelődés Zsigmond királynak hosszas és boldog kormányzást biztosított.

Ily kiegyesztelődés várható-e Nápolyban? Bajosan lehet remélni, mert az ottani kormány a forradalom diadala, s az európai diplomácia általános ellenszenvének, vagy részben közönyének nyomása alatt kezdett gondolkodni rendszerének változtatásáról, s most sem a réginek visszaállításáról gondolkodik, a mi a nép felfogásából s szükségérzetéből folyt ki; de egy francia mintájú alkotmányról; ám pedig Franciaország mostani alkotmányát egy constitucionális érzetű nép sem mondja alkotmánynak. A valódi alkotmány mindig inkább korlátolt monarchiát feltételez, mely kellő műveltség és szabadelvűség alapján szeret kormányozni.

A mostani nápolyi király apja azt szokta mondani: „Nekem nem kell tanult ember, mert e neme az embereknek mind szabadelvű.” — Im látjuk a nem tanult környezet minő sorba dönté e szép királyságot!

Ha lord Palmerston nyíltan hirdeti, hogy a rossz kormányzás oka a forradalmaknak, ha Garibaldiék zajos lakomákon nagy toasztokat mondanak a felszabadulandó olaszokért, a nélkül, hogy e nyilvános forradalom az európai nagy hatalmak ellenlépéseit vonja maga után; ebből az sejtethető, hogy e század nyíltan követeli a kormányoktól, hogy a népekkel egyetértve kormányozzanak; s hogyha tíz évi szigorú rend-

szabályok az 1848—49-ki forradalmak lázadásokkal vegyült rombolásainak helyrehozása végett igazolhatók is lehetnek, de a világ közvéleménye mutatja, hogy az emberiség rá van érve a béke legbiztosabb feltételeire: a népek jogai alapján kifejezett s kifejtendő alkotmányos és atyai kormányzásra. — Ez által a forradalom elveszti alapját, s a béke biztosítva lesz.

× A Széchenyi gyászünnepek. — Némely — nagyon ritka — egyéniség annyira országossá válik, hogy halálának híre majdnem kételkedővé teszi a tompa fájdalmat. Hogy lehessen az — tüpenkedik a közérzelem — hogy ő megint legyen élni, midőn mi még nem haltunk meg. Hogy beteg volt, azt tudjuk, mert hiszen mi sem voltunk jól, hogy szíve fájt s agya égett, az is bizonyos. De most, midőn élünk, erősödünk, midőn ereinkben a vérforrás, mellünkben a lélekzet táglulása, a dobogó szív, a gondolkodó fő, a remény, a hit, mely mindnyájunkból szól, midőn minden, minden azt mutatja, tolmácsolja, bizonyítja, hogy nyoszolyánkat elhagytuk és járunk, élünk! hogyan halt volna meg Széchenyi most?!

Széchenyi István meghalt!

És a szűkkeblűség, a vak gyűlölet — Augsburgi Zeitung, s más alakban — előáll, s a nemzeti gyászt demonstrációnak nevezi*). A pulyaság nem érti, hogy van nagyság, melynek elvesztése minden időben könnyomorként tekintetik, hogy egy Széchenyi soha esetleges népszerűtlenségének idejében sem halhat meg a nélkül, hogy sirjára az egész ország ne hullatná bánatos könnyűt, kegyeletet áldását. De a lélekszegényeknek mégis igazuk van; a magyar gyász valóban demonstratio, demonstratioja annak, hogy a nemzet nem halálán, s jölvőví irányában egy érzelmen van, hogy a hazafiság érdemei nálunk nem mennek feledékenységre, s dicsőültjeink sirjánál nincsenek pártizeteink; hogy a hűség nálunk legfőbb erény gyanánt tiszteltetik, s a hazaszeretet kitűnőbb képviselőit egy közös kincs lángeszű sáfárjaként becsüljük, hogy — egy szóval — megérdemeltük, mikép Széchenyi szelleme ismét testté legyen közöttünk. — Ne adja az ég, hogy az ily demonstráció megszüntjön valaha nemzeti hajlamunk lenni! De ha a színterhagyás alatt egyeb is érteket, ezen esetben a valódiakra hagyjuk kulcsot találni azon helyzethez, mely velük egy Széchenyi halála feletti közgyászban a nemzeti bánat és kegyelet nyilatkozatán kívül is láttat valamit.

Hol volt hát az a nagy tisztelet több éven át? kérdezik kárörvendő mosolylyal, mely diadalmának akarna tet-szeni. Mindenütt! — válaszoljuk — s jelét adta az által, hogy soha senki se volt, ki — midőn a nemzeti élet erőteljessége, önállósága a véleményűságot nemcsak megbírá, de igénylő — gróf Széchenyi ellenében fájdalom nélkül lépett volna fel. Egy egészséges, szabad népben mindig voltak pártok, s mindig lesznek pártok.

Az érzelem lehet egy, a vélemény soha. Az első nyilatkozatok azt, hol a másodiknak hallgatni kötelesség vagy kénytelenség: a sirál vagy a halálszerűség állapotában, mint kegyelet vagy mint sovárgás. Hogy a közvélemény nem volt mindig Széchenyi mellett, az történeti tény, de csak azt jelenti, hogy a nemzeti élet fejlődésében, haladásban volt, s hogy a magyar néptestben forgott a vér, működött izom és ideg, dolgozott a szellem sat., mint forog, működik és dolgozik Angliában s másutt, hol a létel törvényei nincsenek fennakadva. A ki nem érti e különbséget, s e különbségnek szükségességét, az beszélhet halátlanságról, de ne várja, hogy vele vitakozzunk. Az ilyen természetesen soha sem fogja megérteni az érzelmelegységet, mely Széchenyi sirja köré gyűjt egy egész gyászoló nemzet kor, rang, nem, távolság különbség nélkül.

De lára a jók és józanok előtt tisztán áll is szomorú kötelességük teljesítésének jelentősége, a fátvolyozott kedély mégis óhatja — mit a remény is — hogy nagy halottunk szelleme nézzen le rejtelmes honából, s lássa mily erekléként tekintetik emléke, mily általános kegyeletbe van foglalva neve. Elköltözött lelkének bizonyosan jól esik oly kivételesen biznyságot szemlélni nemzete honérzetének, ragaszkodásának. És a látvány annál meghatóbb lehet rá, mentől kétségelenebb tény gyanánt áll előtte az, hogy most, midőn hála az égnek, a hazaszeretet nem kevesekben, hanem az egész özvszem nemzetben, s így nem aránylagos de teljes kinyomatát találja: az ő irányában, ily magasztos talapzatról emelkedő kegyelet sokkal nagyobb szírti, bár őszintébb nem, mint lehetett volna bármikor is. És szelleme áldásosztól fog lebegni látogatói között a sirnak,

Hol a temetés és fölött

Egy ország gyászban áll.

Edinburg jun. 1-én, 1860.

× A Budapesti Szemle XVIII és XXIX-ik füzete megjelent azon megszokott választékos tartalommal, mely ezen tudományos haviíratot nemzetünk műveltségi állásának egyik illetékes hőmérőjéül ismerteti el. A fontosabb cikkeket az előbbi füzetben megjelenteknek nagyrészen folytatásai, melyeknek tüzetes ismertetésére lapunk tere elégtelen. A mi azonban minket legkiválóbban érdekel, az agr. Mikó Imre ő nmlga által írott „Irányszemlék” folytatása. Ezuttal a II-ik cziik „Egyetértés, társadalmi egybeolvadás.”

*) Az Allg. Zeit. ezen levelezője ellenében már akkor mi is meg-tettük óvásunkat. Szerk.

A nemes gróf kiindulásul veszi az Európában ismeretes népjellemzéseket, kiemeli, hogy ebben mi magyarok „uralkodni vágyó, s egyenetlenkedő, azaz: pártos nemzet”-nek vagyunk kerszelve.

Ezen reánk fogott tulajdonokból az író, az uralkodni vágyást határozottan visszasavíttva, s ellene innepélyesen tiltakozva a pártoskodási tulajdönt módosított értelemben elismeri (de hisz melyik valamire való nemzet nem pártoskodott valaha? Mekkora pártarcok folytak Angolban, Francia és Olaszországban! sat.) Azonban jeles történelmi ismeretekből merített adatok alapján felmutatva nemzetünk régi pártoskodásait, s annak veszélyes következményeit, egyszersmind kiemelve, hogy hazánk történelmének minden fényes és dicső emlékei a nemzeti egyetértés által vivattak ki, mely eredmények elég világot vetnek arra, hogy nálunk a pártoskodás is nem nemzeti, de csak egyéni bűn volt mindenha, alapos és indokolt elmékedésének corollariumul a következő irányszemléket állítja fel:

Elevenítsük fel mindezeket emlékeztetünkben, gondolkozunk mélyebben, nyomozzuk ki a viszálykodásnak okait, s irtsuk ki, ha még most is léteznek; ha pedig nem léteznek, ne hagyjuk magunkat okozásaik átkos befolyása alatt. S ugyan hol lehet — kérdem — most gyökéroka a viszálykodásnak? Tán a politikai jogosultságban, s vagyon által föltételezett társadalmi befolyásban, vagy az egyéni jogok egyenlőtlenségében? Hiszen az első 1848-ban mi magunk szüntettük meg, felvévén az alkotmány színezaiba minden arra politikailag érett fiát a honnak; birtok és polgári előnyök szerzésére szabad mező nyílt minden polgárnak, s az osztályi előjogok tényleg el lőnek túrlve: törvényes különbséget nem teszünk, sem előnyt nem adnak szülletés, nagy birtok stb. Az idő szelleme s az események kemény ítéletet tartottak a népek fölött, s mi fölöttünk is. . . A nemzeti-ségi kérdésekből szintugy nem vehetünk többé viszálykodásra és szétvonásra észszerű okot; mert hiszen ezt már ma oly szent tulajdonnak tekinti a világ, mit elvenni, elnyomni nem szabad, de nem is lehet. Ez ellen a világ lelkiismerete szólal fel, s az emberiség polgárisodása tiltakozik. A mi az egyéni nagyra vágyást illeti: e fölött is pálcázat tört korunk műveltsége s a jogok közössége válsága. Kibuzta az alapot a nagyra vágyó jellemek alól az idő. — Valóban, éretten gondolván meg a dolgokat, sehol, egy téren sincs ok féltékenységre, irigkedésre, viszálykodásra. Sőt én kivált a mi időnköt egyenesen olyannak látom, melyben szükség, hogy osztályok, felekezetek, népfajok testvéreileg kezét fogjanak, a közel multakat kölcsönösen elfelejtsek, magánérdekeik mellett a közérdekekre főfő-figyelmet fordítsanak, azokat felismerni és erősíteni igyekezzenek, a haza és honpolgárok egyetemének anyagi és szellemi erejében, műveltségében, közjában keressék saját erejüket; elhívén, hogy ettől függ önnön politikai sulyok s jövődjök is.

Vétkes dolgot tesz azért, a ki a régebbi időkől származó politikai pártok egyikéhez vagy másikához tartozást, az akkori gondolkodásmódot és eljárást a mai időkire is áthozza, s egyént és egyéni cselekedeteket, nemzetet és osztályokat azon mértékkel mér; gyűlöli a conservatívot vagy szabadalvút, az aristocratát vagy demokratát, a magyart, horvátot, szászt stb. ugyan, mivel e vagy ama részen állott. Nem a kölcsönös hidegség, fészkes magatartás, kibékítlni nem akarás, szétvonás és különködés, magán érdekek bálványozása az, mit töltünk önjavunk, a józan ész és a haza helyzetének elgondolása megkiván. — Egyéb, egészen egyéb!

A megoszlás ellentéte: egység; a széthúzás és különködés orvossága: egybetartás, lelki egybeolvadás. Legyünk azért egyesek, összetartók, legyünk egymás testvérei. A különérdekek és célok ápolásának villámhártója a közös hazai és nemzeti célok felismerése, lelkes ápolása. Ismerjük meg azért ezeket, csoportuljunk ezek körébe, szeressük ezt mindnyáján és minden egyebek fölött. Ezek együtt erősökké tesznek, sokszorozzák a bátást, biztosítják a sikert, szűlik a közt. Ha nincs ok egyenetlenkedésre, ne képzeljünk, ne teremtsünk; ha nincs idő az egymást lenézésben, idegenkedésben és egymástól elszigeteltségben, lásuk át s szüntessük meg azokat; s ha ellenben az élet oly szembeszökőleg mutatja, hogy külön-külön is elterengődhettünk ugyan, de vajmi szebben és jobban élhetnénk együtt; hogy kevesek is tehetnek valamit, de mindnyáján vajmi többet és többöbbecket tehetnénk; hogy sorsunk javítását erőmegosztva, önző utakon bizony nem eszközölhetjük, — ha — mondom — mindezeket a mindennapi tapasztalás tárja elénk: ugyan nem kell-e, nem halaszthatlan szükséges-e a vérségi és sorsegyeség, a teljes rokonszeny, az érdekek, a cél, erő és akarat egyesítésének utját választanunk? Igen, egybe kell forradunk szívben és lélekben, ha akarjuk, hogy mind magunk mind hazánk javát nagyobb mérvben munkálhas-suk, mind pedig a jelen és jövő nemzedékek boldogságára valamieskét tehesünk.

Az egyesülés, mint csupa fogalom is, egyike a legfelségebbeknek. Nézd meg a mező bérczeit, rónáját és völgyeit, a hullámozó, szírtes vagy szigetekkel megrakott tengert, a csillagos eget, a társadalmi élet nagy tarkaságát, a szellemvilág egyetemét: néms mindeniknek összeségében, együtt-voltában, egységében van a legnagyobb szépség? Törd darabokra a tűkört, szaggasd szét a virágfüzért, szórd el aranyláncod gyémántját s más ékességeit, különítsd el a legremekebb Madonnakép egyes darabjait: megmaradnak-e — kérdem — előbbi szépségeik? birnak-e régi bel-

értékükkel? gyakorolják-e az addigi hatást lelki természetűre? Nem. — A nyáj szétszalaga annak végveszélyeztetése, a társadalom zűlőszaga elengedhetetlen, pusztulásnak előjele. Okuljunk a mások és magunk példájáról... Az egyesülés, mint tény is, egyike a legnagyobb szükségleteknek, áldáshozóbbaknak, jóra valósságra mutat, fél-elérését teszi a célnak, kezessége az életnek: míg ellenkezője bizonyos halál. „Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.” Fentebb már hivatkoztam történeteinkre. Ismét rájuk kell térnem; felhívom mindazokat, kik előtt e nagy és tanulságtejes életkönyv nem volt zárva, tegyenek biznyságot a felől: vajjon a mi szép és örvendeztető volt történeteinkben, mikor hatalmas volt hazánk, virágzott nemzetünk, koronánk fénye messze országokra terjedt, a mikor hadi dicsőségünket beszélt a világ, jölettünk irigyletek szomszédaink, — vajjon mindez nem az egységnek volt-e műve, nem összetartásnak vala-e gyümölcse? És mikor vesztettünk, mikor gyász és szégyen borult hazánkra, mikor elgyöngültünk, halálos sebekben vértettünk, — nem többnyire az egyenlenség, egymás gyűlölete, külön vágyak, érdekek és célok ápolása volt-e a szülő-ök?

Egy hajótörést szenvedett utassereg, vagy leégett falu népe, egy vert hadsereg, vagy árvíz elöntötte helység lakói, ha a veszélyen átestek: vajjon a tetlen bámulást, hideg daczot s egymás iránti részvétlenséget tartják-e első dolgoknak, vagy éppen egymásra kezdenek támadni és lármázni; ha egyiknek valamivel többje maradt mint a másiknak, azért neheztelni, s a hajó megmaradt romjait is habok és szélvész által elsodortatni, a tüzet tovább éledezni engedik, az árvíz pusztításait romjaiban hagyják, a kapott sebeket ismét és ismét felszaggatják? stb. Vajjon — ismétlem — ezt fogják-e tenni mindezek? Vagy pedig magukat összedűszedik, helyzetüket nyugodtan megfontolják, a vész rombolásait felszámítják, megmaradt vagyonukat összegyűjtögetik, új czélt tűznek ki, eszközöket választanak, s a mult sérveit feledve, egymásnak — ha van miért — megbocsátva, új szövetségbe állva, új hittel és reménnyel, kettőzött munkássággal utrakelnek, czéluk felé indulnak? En azt hiszem: önrdek, ösztön, eszély, kötelesség, minden, mi az emberi természetben nemes és jó, ez utolsót parancsolja.

Kérdem már most, nem megrázá-e az idők szele nemzetünk életját? Nem romlott-e össze a ház, melyben századokon át emberi s polgári rendeltesünk partjai felé eveztek? Nem összetört-e társadalmi szerkezetünk előbbi rájája? Helyén van-e, illik-e, eszélyes és szabados-e ily állapotban egymástól elfordulni, egymás iránt idegenséget táplálni, sőt akár a mult akár a jelen miatt felekezetre szakadni, a közérdekről, hazáról, közös fenmaradásról és közboldogságról megfeledkezni? Nem, teljességgel nem! Ennek ellene szól a józan ész, ezt rosálja a történet és tapasztalás, más tanácsol az önrdek; öseink, gyermekeink, késő utódink, hazánk és nemzetünk iránt minden kötelességek mást kívánnak, egyebet parancsolnak. Igen, parancsolják azt, hogy mind annak, a mi semmivé tehet bennünket, tiszta tudatára jutván, mint érett, jóra való nemzet, úgy cselekedjünk; és parancsolják azt, hogy a mult sérvekre fátvult vessünk, a jelent türelmére, a jövőt vidámabb kilátásával, boldogabbá tenni vállalt erővel igyekezzünk, egymásnak kezet nyújtsunk, legyen szívvel-lellekkel mindenki hű fia a honnak; ne oszlassanak meg mult emlékezők, és jelen előítéletek, képzelt sérelmek és véletlen társadalmi előnyök: nemes polgár, földész, gazdag és szegény egyesüljön a hon szeretetében, a köztigyekező buzgó szolgálatában. Hiszen mi rokon nélkül állunk a nagy világon! Ki szeret minket, ha mi nem szeretjük egymást? Kitaló kívánhatunk rokonszenvet, ha mi gyűlölködünk saját véreinkre? Miben remélhetünk, hogyan várhatunk jobb napokat, ha azt, a mi erre vezet, a mi fenmaradásunk és jólleltünk feltétele, magunktól eltaszítjuk? Hogyan kívánhatók a szerencse kedvezését, a Gondviselés pártfogását, fölöttünk örködését, ha mi azt, mit egyedül jónak és üdvösnek lenni tudunk, végrehajtani lelkierővel nem bírunk? Sehogy, sehogly!

Egyesülés azért szívben és lélekben, czélban és akaratban, érdekekben és munkásságban: ez, a mire nekünk először, másodsor és örökké mindenek fölött nagy szükségünk van. E benső lelki egybevalásban látom én fenmaradásunk legfőbb biztosítékát. En ezt tartom teendőink alapjainak, azt kiindulási pontnak. Ha ez meglesz: sok lehetőségek. E nélkül kevés, vagy semmi. Ha ez meglesz: a magyar még soká, soká fog élni, s a birodalmi népek mellett becsülett meg fog állni; különben tartós fenmaradásra, multjához és nemes tulajdonához illő sorsra ne számíthat, mert arra valóban — bár mily fájdalmas is kimondanom — se nem képes, se nem érdemes.

Gróf Károlyi Ede gazdasági-egyesületi alapszabály javaslata egy már felsőbb helyen megerősítettnek mintájára. (Folytatás.) III. A z i g a z g a t á s r ó l. 18. Az alapszabályokat, valamint az ezekben teendő változtatásokat csak a közgyűlés határozhatja meg, úgy szinte a tisztviselői kart csak ez választja meg. — Mind az alapszabályok, mind a megválasztott elnök és alelnökök megerősítését végezt a magas kormány eleibe terjesztendő. 19. Az egyet tisztviselői kara áll 1 elnök- és 2 alelnökből, 1 pénztárnok- és 1 jegyzőből, ezeken kívül 25 választmányi tagból. 20. Az egyet illet egy rendes titkár, ki az egyleti írásbeli ügyeit és számadását viszi. 21. Mind a köz-, mind a választmányi üléseken a jelenlévők szavazattöbbsége határoz, egyenlő szavazatoknál az elnöknek szavazata dönt. 22. Az egyet 10 szakosztályra oszlik: a) Közgazdaság. b) Levelezési és közlekedési. c) Földművelés. d) Szarvasmarha-tenyésztés. e) Lótenyésztés és verseny. f) Sértes- és juhtenyésztés. g) Gazdasági gépészet. h) Faültetés és kertészet. i) A megye gazdaságának ismertetése s a gazdasági irodalom, és ennek terjesztése. k) Iparokészítmények. 23. Minden egyesületi tag kijelenti, melyik szakosztályban kíván működni; és csak ha azon szakosztály többsége belépését ellenezné, másha tétetik át. IV. A közgyűlésről. 24. Ezenként két közgyűlés tartatik: egyik tavasszal, másik őszszel. 25. A közgyűlés rendes tárgya: a) A tisztviselői kar megválasztása vagy kiegészítése. b) Az alapszabályokban teendő változtatások. c) A választ-

mányi határozatok megerősítése, és annak számadó jelentésének meghallgatása. d) A jövő évi költségvetés megállapítása. 26. A közgyűlés tartása eleve a cs. kir. megyei hatóságnak bejelentendő, s a társalgási jegyzőkönyv és a választások eredménye is ez eleibe terjesztendő, úgy szintén az alapszabályokban teendő módosítások, mielőtt érvénybe lépnek, jóváhagyás végett fölterjesztendő.

V. A választmányról. 27. A választmány, a tisztviselői kart beleszámítva, 30 tagból áll. 28. A választmány két évre választatik meg. 29. A választmány az egyet minden ügyeit érvényesen intézi s a választmány az, mely üléseze, az egyleti törvény 14-dik §-sa értelmében az egyet minden fennforgó kérdésben képviseli. 30. A választmány határozza meg a közgyűlések hatánapjait. 31. A választmány vagy az elnök által az egyet nevében hozott végzések vagy elváltalt kötelezettségeknek fogva, az egyet harmadik személyek irányában jogerejűleg köteleztetik. 32. Ügyviteléről mind a választmány, mind a tisztviselő a közgyűlésnek felelős. 33. A választmány szakosztályokra oszlik, s az előforduló kérdések a választmány vagy az elnök által az illető szakosztályokhoz utasíthatnak. 34. A szakosztályi jegyzőkönyvek mielőtt érvényeséget nyernének, a választmány által megerősítendő. 35. A választmány a szakosztály véleményét vagy indítványát visszatarthatja; ha azonban a szakosztály előbbi véleményéhez ragaszkodik, az úgy a közgyűlés eleibe terjesztetik. (Vége köv.)

Ujdonságok.

— Folyó június hó 24-én a helyi ev. ref. tanodában tartott meg az azon intézet növendékeiből alakult zene és ének-társulat vizsgálatát. Az erélyes és nemesen érző, gondolkodó ifjuság sikeres működésén bámulni lehetett azon gyors és tevékeny előhaladást, mely a vizsgálat alkalmával mutatkozott. A vizsgálat alkalmával előadott darabok rendje a legnagyobb tapintattal volt szerkesztve. Legelőbb a zenekar által, mint egy 37 fuvó hangszerezen adatott elő a „Szózat” Egresi Benitől. 2-ik volt a „Venczégány” az énekkar által. 3-dik „Nyitány” Eduard és Krisztina dalműből, három hegedűn és egy gordonkán eljátszva. 4-ik „Induló” Sucktól, a zenekar által. 5-k „Virádról szól a falu harangja, az énekkar által. 6-k „Egyveleg” Trouvatore dalműből, a zenekar által. 7-k „Quartett” Gáltól három hegedűn és egy gordonkán játszva. 8-k „Terzet” három fuvólán, Sucktól. 9-ik „Honfidal” az énekkar által, és végül a „Hunyadi induló” a zenekar által előadva; minden előadott mű után az iskola főtérében egybegyűlt nagyszámú városi hallgatók tapsokban nyilatkoztattak megelégedésüket. A vizsgálat végén, mit bátran nevezhetünk az ifjuság önszorgalma által kivívott szép eredmény feletti ünnepélynek jutalmak osztattak ki, azon összeből, melyet a közlebről e városban elhunyt, az elhunyt temetése alkalmával minden áldozatot megtett ifjuság jelesjei között kiosztás végett. Az iskola előjárósága a küldött összeget az ének- és zenekar német tagjai, egy szép-írás és rajzban sikeresebb előhaladást tanusított következő ifjak között osztatta ki: u. m. az énekesek közül Szakács Károly, Donyán Ferencz, Diószegi Lajos, Kaszó Dénes; a zenészek közül, Vincze Miklós, Marusi Samuel, Muntján János, Imre István; a szépírássra pályázott 32 ifju közül Nemes János, Lozsonczy György, Takács Lajos, Macskási Sándor, és a rajzra pályázott 10 ifju közül Kelemen József (ugyanancsak ki közlebről egy rövid de elmes pályamunkáért most közlebről a zöld-élen időzős alkalmával pályadíjat nyert) Horváth Pál, Dézsi Kálmán és Lozsonczy György között. A zenekar szervezésében akadályt nem ismerő buzgalmukért, s a zenében kitűnő előmenetükért különösen megdicsértettek Banffy Dezős és Mikó Ádám. A jutalmazottakon kívül azonban igen számosan dicsértettek meg az ének, zene, szépíráss, és rajz körül tett előhaladásukért. Nem lehet végül megvonni a dicsőítő elismerést énekkar vezető Botos István, zenekarvezető Suck György, vonó hangszere tanító Diószegi Mihály, egy szép írást és rajzot tanító Laposi Károly uraktól, kik eléggé jutalmukat találhatják fáradsalmuk után a szellemekben, egy ily szép eredmény felett.

— A sárospataki testvér ev. reform. főtanoda évszázados inepének megünnepelésére, erdélyi muzeumunk részéről gr. Mikó Imre ő exelja, gróf Gyulay Lajos, báró Bornemiza János és titkár Finály Henrich, az enyedi ref. főiskola részéről gr. Mikó Imre ő nmlga, s lelkész és tanár Nagy Péter, a kolozsvári ref. főiskola részéről tanár Gyulay Pál urak fognak jelen lenni.

— Bécs, június 18. Az „Oest. Zig.” írja: A birodalmi tanács albiztonnyáiban az egyes minisztériumok budget előterjesztményeit fölött foly a tanácskozás. Az összes polgári közigazgatási kiadások 102—103 millióra, a tengerészetre és hadseregére fordítandók 83 millióra ragnának, a mihez azonban a katonai ügykezelésnek mintegy 8 milliónyi saját jövedelme is számítandó. Szerdán valószínűleg teljes ülés leend, melyben Barkóczy gróf helyett más tag fogna választani a telekkönyvi bizottmány tagjául. Másnap, hihetőleg az összeegyenlítés fog tanácskozás alá vétetni.

— A birodalmi tanács jun. 21-ki ülésére alkalmat adott Barkóczy grófnak a telekkönyv-választmányból kilépése, mikor is helyébe egymás b. tanácsos választása vala napirenden. Ez alkalommal Barkóczy kilépte okait fejtegetvén, egyszerűsödött több adat valótlanságát igyekezett kiemelni, miket az igazságügyminiszter a telekkönyvnyelvét illetőleg a jun. 8-diki ülésben felhozott volt. A gróf nagytiszteletét s rokonszenvét vallott a német nyelv és nemzetiség iránt, különbséget tőn ezen nemetségre s azon deutchthum közt, a melynek képviselőiké mutatják magukat a Magyarhonban levő hivatalnokok, a mely nem egyéb mint csupa hivatalnokai önkény, melynélfogva Magyarhonunk tisztán magyar népességgé több helységben is német telekkönyvek behoznák stb. De bővebben erről, ha lapunk tért engedhet rá. Barkóczy grófról a „M. S.” szerint az a hír, hogy rozzant egészségi állapota miatt rövid idő múlva valamelyik csehországi fürdőbe menend. Ennek s korántsem politikai oknak lenne tulajdonítandó a grófnak a bir. tanácsból való távozása.

— M.-Szegyelel veszszük június 18-ról: Gr. Széchenyi István, és b. Józsiha Samuel országosan gyászolt halottainkat, a gyászstenni tisztelet itten a görög egyesült románok templomában, folyó hó 15-kén igen nagy ünnepélyességgel megtartott népes gyűlekezett előtt a testvér magyar és oláh nemzet fiaiból. A gyászstenni tisztelet mielőttőségét külsőleg emelte a tem-

plom tornyára még azt megelőző napon egy nagyszerű, ben a templom falain nyolcz kisebb kitűzött fekete lobogó- a templom falait, valamint a nagyszerű ravatalt borított fekete posztók, feles számú égő gyertyák, és a mindnyájunk várokozását felül-mul, főtisztelendő esperes Krisián György ur által öt pap segédlete mellett vezetett gyászmisze ünnepessége, milyen itten még nem vala eddig látható! mit bezára az esperes ur által a két magyarhon mélyen gyászolt halottai érdemeinek ec-előlése-vel, oláh nyelven mondott csinos gyászszónoklat. Nemzetis fájdalomunk közt pedig némi enyhülést éreztük, a nevezett papság előkevény készségében, s testvéries öszérzésében.

— Egy a Brassóban tartott Széchenyi ünnepélyről közlebről vett levélből kiegészítéssel közreadjuk még a következő sorokat: „Annak, hogy a Brassóban lakó románok nem csatlakoztak az ünnepélyhez, oka az, hogy Brassóban a görög egyesülteknek nincsen templomuk, a nem-egyesültek pedig püspök-jük távolléte által voltak akadályozva az ünnepélybeni részvétben, de azért a románok polgári és papi rendjéből számosan voltak jelen az ünnepélyen stb.

— A „Berzsenyi-emlékszóbor” teleplezéséről a „B. H.”-nak így írnak Somogyból jun. 16-káról: Ámbár jól érzem magamban, hogy soha oly szegény nem volt tollam alatt a nyelv a lángoló lelkesedés hű visszatükrözésére, mint éppen most és soha oly igaznak nem tűnt föl előttem Vörösmarty o pár sora:

„Nem érez, a ki érez,
Szavakkal mondhat.”

mégis megkísértem, habár csak homályos képekben is, a 14-ki ünnepély részletes leírását. A megye, s a haza vidékeiből jövő testületek képviselői, s egyes tisztelgők hasonlóan jöttek össze, u. m. Marczaliban, Pusztá-Kovácsiban és Öreg-Lakon. A kitűzött 2/8 órákat a menet mindenki pontról kiindult Nikla felé. Előttünk mentek száguldo paripaikon a karjaikon zöld szalagot viselő rendezők, kik a kocsiaknak egymásutáni sorban-menésére, s a szomszéd falukból a mellék-uton jöveknék, a három főúton menők sorai közé való beolvasztására, a halk ünnepélyes vonulásra felgyeltek. Beérvén egymásutáni a számtalan kocsi sokasága Nikla-ba, azon ház előtt, hol a korszor költő lakott s elhunyt, s hol most legkisebb fia László lakik, minden érkezők a kocsiakról leszálltak, s a tágas udvarra tértek, a kocsiak pedig a faluba helyeztetek el. Összeseregelve az érkezők, felvolastott az ünnepély rendtartása, melynek utasítása nyomán, harangszó után, a csurgói gnyasium tanári karából s az ifjuságból, s más számos vidékiekből alkotott dalárda elkezdé zengeni Kólcsey: „Isten áldd meg a magyart” czimű himnuszát. Ennek végeztével megindult a menet az udvarból; legelőbb a dalárda, azután az ünnepélyt végző szónokok, s mind a három vallású lelkészek, azután a testületek képviselői, s végre a nagy sokaság. Kiérvén a temetőbe a menet, a szónokok s mindhárom vallású lelkészek körül, kik fölértek, egy zöldleves sátor alatt készített állványon helyet foglaltak, míg a nagy sokaság, mely közel ötezer lélek-ből állhatott, az állvány és oszlop körül foglalt helyet. Az oszlop 4 öl, 2 láb magas; egyik oldalán ez áll: „Berzsenyi Dánielnek Somogy 1859.” Az oszlopon egy korszorúzt lant van kivésve, s az oszlop tölgyskorúruval öveztetett. Összeseregelve a sokaság, megindult újra a dalárda szívemelő éneke, s végeztével vései lelkész Szalai Sándor mondott egy alkalmoszerű szép imát. Ina után Székács József ihletett keblű szónoka a pesti evang. ágost. egyháznak, felolvasa az alapigét, Csel. II. 4—8., mely így hangzik: „Megtelének pedig mindnyájan szentlélekkel, és kezdének szólni más nyelveken, mint a szentlélek által vala nekik szólniok stb.” — Szónok az eredeti ösvényeknek, egy egyesek mint nekik keblében létezését, s életrebredeését eszközöl körülményeket, a szülőföld iránti vonzó szerelmet, az apák által ültetett fákat, mint melyek halásan nyujtják ki karjaikat az ültető fiaira, a lugosokat, mint melyek enyhe öllékel kinalnak, a hön patakok csevegését, az arany kalasokkal gazdag mezőt, a lombkoszorús erdőt, hol gyermek-előttünk töltöttük s játszódoztunk, a családi élet örömeit, az atyát és anyát összekötő szent viszonyt, a szülői boldogságot, a sok családok nagy családjának a honnak szeretetét, holott a sir, ... apáink sirja ottlára leszen, hol az élet és örökkévalóság összeölelkeznek: oly hűn s elevenen rajzolta, hogy lelkesedésével, melylyel beszédét előadta, mintegy sebesen rohanó árviszél — magával ragadta az álmelekedő és csudálkozó sokaságot; mely mintegy kérdezni látszott: „Nem de, nem galileus-e, a ki imigyen szólt?” Csak igen ritkán találkozik szónok és hallgatóság egymással oly exaltált állapotban, mint e ünnepélyen. Minden ajk először sohajtani kezdett. Minden szem könyekkel tele meg. Majd az ajkak halkan zogni kezdének, mint a szél zendülése, és végre a szónok rendkívülileg találó előadása, megható mimikája, majd szívolyvasztó hangjai, mikor úgy szóltott, mint egy szelid édes atya gyermekeihez; majd lelkistű szavai, mikor úgy szóltott, mint egy sirból kikelt Árpád, fölrazeni alvó nemzetét; majd buzditó beszéde, mikor úgy szóltott, mintha lángszárnnyal akart volna fúzni mintegy karjainkhoz, hogy a vallás, haza, és emberiség oltárához ragadjon bennünket, áldozni észszel, karral, vérrrel, kinek mint adák az istenek, majd kebelrázó barsány dörrenésével, mikor úgy szóltott a földi életet kergetőkhez, mint egy boszus nemesis, hogy őket az enyészet és a semmivélettől visszariaszsa: oly magas fokra csigázta ihlettségét s elragadó lelkesedését a meg-büvölt hallgató sokaságnak, hogy az sokáig elfojtani erőlködött kitörnívágását már tovább magába visszafojtani nem tudva, — mintegy füstlőg vukán egyszerre kirontó dörgő robaja — harsány „éljen” kiáltásban tört ki. — Vége levén a szónoklatnak, a megye lelkes leányai által fűzött nagy virágkoszoru függesztegett a sirszoborra, mely után a „Szózat”-nak a dalárda általi lelkes éneklése között a roppant számú népléme öszolni, s a boldogultnak szépen földisztegett nagy pajtaszínjé-be, mint ökező helyre kezdett gyulekezni. A 600 teritékű asztalhoz számosan nem fértek oda. Számosan álltoztak el a közel falukba ékezní, és a helybeli közbirtokos urakhoz. A boldogultnak legkisebb fia László *) nagyszámú vendégeinek, dús teritékű asztalán, nagy lakomát adni sziveskedett. Még az ebéd derekán elkezdődtek a toasztozások, helyesebben mondva az áldomás-ivások. Somssich Pál, B. Eötvös József, B. Kermény Zsigmond, báró Podmaniczky, Inkei Zsigmond, a biharmegyei küldött, egy Fejérmegyei küldöttje, Kozma Sán-

*) Van még Lászlón kívül két fia: Farkas és Antal, kik mindhármán Niklán laknak.

dor, Jakab István, Roboz István, Kiss János buzsáki plébános s esperes, Kacsóh Lajos ref. esperes, Paizs Boldizsár és más többek emeltek poharat. Tallán Ede a horvátországi küldötteket lelkesen köszöntötte föl horvát nyelven; mire a horvát küldöttek egyike, egy tisztos ősz férfiú szintén lelkesen válaszolt horvát nyelven. Elétek a herceg primást, Bartakovich Béla egri érseket, Deák Ferenczet, Székács Józsefet, a magyar akadémiát, az erdélyi múzeumot, a szent István társulatot, a soproni ev. ag. tanintézetet, ennek tanárait s lelkes ifjait, kik szintén dalárdájokkal jelen voltak, s egy pár igen szép, számos példányban nyomtatott alkalmi verset hoztak magukkal. Az ebéd alatt Farkas Miska, ebéd után Reményi Ede hallatá magát; s ez utóbbi a legnagyobb furorot csinálta magánjátékával, oly gyönyörűen játszva az „Ezt a kerek erdőt járom én” című népdalt s a „Venezzei Carnevalt”, hogy a hallgatóság szünni nem akaró tapsokban tört ki. A bejött 490 új forintnyi egész összeget a Széchenyi-emlékoszlop szentelte. Az ünnepélyen több jeles publicistáink s íróink voltak jelen, u. m. a már főnebb említettek kivül: Ürményi, Toldy, Tóth Lőrincz, Török János, Zsivora, Vahot Imre, Thali Kálmán, s Keszthely kies helyconjáról az agg Pintér Endre, ki a régibb Aurorákban kedélyes jelölalái által ismertette meg magát.

Az úrszótörvény megszüntetésére nézve várt előterjesztésményről már egy iteni lapban, meg a „P. O. Ztg.”-ban is volt innen jelentve, hogy néhány évnyi időszakra bizonyos legmagasabb kamatláb fogna meghatározatni. Az „Oest. Ztg.” alapos okra támaszkodva leghatározottabban erősíti, hogy az illető tervezet, a kamat-taksát egészen elejti, s csak olyan esetekre nézve, hol a kamat-tétel nincs meghatározva, állít föl normatívumot. Egyébiránt a mesterségkép és családtag szót uzsora ellen gondoskodva leend.

A protestáns egyházi ügyeknek a német-szláv tartományokban szabályozására nézve sok gondnal és lelkiismeretességgel kidolgoztatott szerkezeti tervezet, a m. cultus minisztérium által O.Felsége a császár elé terjesztetett föl megszentelés végett. A tervezetnek a magyarországi protestánsok számára kiadott legfelsőbb patens vételett alapjául, s minden gyakorlatilag kivihetetlen pont gondosan mellőztetett, míg ellenben megtartatott, a mi a protestantismus főalapelveinek megfelelő.

Politikai hírek.

Páris, jun. 19. A mai „Moniteur” írja: „Mi nem kétfeladunk, hogy a császár Baden-Badenbe utazának szerencsés eredménye lesz. Ily önkéntes elhatározásra, ily jelentékeny lépésre volt szükség, az egyhangulag rosz indultú hírek és hamis magyarázatok elhallgatására végett. A midőn a császár őszintén kijelenté a német fejedelmeknek, miszerint az ő politikája soha sem térdel el a jog- és igazságtól, ily kitűnő és előítéletlő ment szellemekben oly meggyőződést kellett felkeltő, mely valódi, jogalysan kifejezett érzületet ébreszt. Az összejövetel tagjainak kölcsönös viszonyai is többek voltak, mint udvariasok (courtois).”

A „Moniteur” azután a különböző összejövetelekről szól és így zárja be: „Igy mindazok, kik a bizalom helyreállítását és nemzetközi jó viszonyok tovább fennmaradását kívánják, szerencsét kívánhatnak a conferentiához, mely Európa békéjét megszilárdította.”

Az „Ind. belg.” egy levelezője Loudonból arról értesít, hogy a cityben a badeni találkozást a béke kezességének nevezik, és bármit gondoljanak is azon viszonyra nézve, melyet Poroszország ezután a tuileriák irányában elfoglat, arról erősen meggyőződve vannak, hogy a londoni és berlini cabinetek hozt a szíves egyetértés megtörténelül fennmarad. Ez annyit tesz: les amis des nos amis, sont nos amis; barátaink barátai a mi barátaink. Egy más level szerint Napoleon Lajos arra bírta volna rá a regens-herceget, hogy Poroszország Franciaországgal együtt semleges maradjon Népoly és Ausztria nézve, még azon esetben is, ha a Toscana, Modena és Parmánál sokkal erősb hatalmak alapjaik gyökerében fenyegetnének. E csodálatos versio mellett meglepő a német lapok azon tudósítása, hogy a badeni összejövetelen, sem az olasz, sem a német ügyről nem vala szó a császár és a regensherceg között, valamint az sem került el a közönség figyelmét, hogy a Napoleon elutazása után, a bajor királlyal tartott tanácskozáson sem a porosz regens, sem a badeni és köburgi hercegek — kikről tudva van hogy Berlinhez szitának — nem voltak jelen.

Figyelmet érdemlő körülmény, hogy a császár Párisba érkeztek azonnal készletre érzé magát, a francia állam ép azon osztályt a béke fennmaradását iránt megnyugtató, mely azt leginkább szomjúhozza, s mely nem más, mint a pénz-születvilág. A strassburgi pálya igazgatótanácsa t. i. Pereira főnökével megjelenvén a császár fogadására a pályaudvarban, ez annak főnökét kezébe fogta, mondván neki, hogy a béke egyelőre biztosítva van s a közmunkákat ismét teljes nyugalommal folytathatni. Ezen szavak pedig annál nagyobb jelentőséget nyertek, ha valószínű, hogy a francia kormány még folyó hó 12-éről jegyzéket intézett a berlini kabinethez, melyben azon óhajátstí fejze ki, a német vámegylettel kereskedelmi szerződés kötni s egyszersmind azon kérelmet csatolá hozzá, hogy Poroszország erről a tobbi érdekelt kormányt értesitse. Az tehát, hogy miként fogadjandj ezek a francia kormány ez óhajátstí, legelső biztos jele lesz annak, milyen valódi az azon hatás, melyet a császár a fejedelmekre tett!

Páris, jun. 17. A „Courr. du Dim.” ma bécsi levelezője által azon helyzetet hozatott, hogy nemcsak azon két jegyzéket fejtegetheti, melyekkel a Kapu Oroszország vádjaira felelt, és a vizsgáló bizottság kinevezéséről jelentést tett, hanem azt is jelentheti egyszersmind, miszerint Gorceakoff herceg csakugyan új kísérletet tett arra, hogy a nagyhatalmakat a Kapu ellen közös jegyzékbe bírja. — A tyoni bibornokérek a cultus-miniszter azon felhívására, hogy Savoya annexiójért jun. 15-dikén az összes templomokban Tedeumot tartasson, aként felelt, hogy kerülete lelkészei a felől komor szavakkal értesítette, s felhívta őket a miniszter kívánatának eleget tenni. Ezen hideg visélet alapja, mit a bibornok a kormány előtt nem is titkolt, az volt, miszerint előtte Savoya és Nizza megszerzése nem látszik egyébként azon rablás díjánál, mely Glaszorgában a pápa ellen elkövetett. — Állítják, hogy a kormány 2 millió frankot határozott a pápák egykori avignoni palotájának, mely most bór-

túnul használtatik, helyreállítására. — A „Nord”, mely jelenleg Brüsszelben jelenik meg, engedélyt kapott, mely szerint ezután Párisban is nyomattathatik.

Páris, jun. 17. A „Neue. Pr. Ztg.”-nak a tobbi közt írják: Emilitetük volt már azon szállongó hírt, hogy a császár Badenben a béke és általános lefegyverkezés mulhatatlan föltételeül Ausztriának Olaszországból való teljes eltávolítását köntendi ki. Hozzá tesszük most, hogy erről különösen a szárd diplomatiai körökben sokat beszélnek, s már az összeg felett is vitakoznak, melyért Ausztria lemondana. (?) De ezen urak csatlakoznak, valamint azon forradalmárokat is, kik a badeni összejöveteltől isten tudja mi mindent várnak. Német lapok levelezői azt állítják, mikép Napoleonnak az a terve, hogy Ausztriát fenyegetések által bírja rá a Velenczéről való lemondásra. (?) A felhivatalos lapok felhivattak, német lapokban azon reménységeket fejezni ki, hogy a német nép mostantól kezdve fel fog hagyni Franciaország gyanúsításával, s a czéljairól való gonosz elferdítéseknek nem fog hitelt adni. — Egy badeni levél állítja, hogy Pourtales porosz követ tett legelőbbet arra nézve, hogy a császár a regens-herceggel való találkozást indítványozza.

A „Patrie” szerint Garibaldi Amerikából tíz gőzöst vásároltatott a Nápolyi felé indítandó hadai átszállítására, mivel minden haderejét most ez ellen akarja fordítani. Ugyanezen lap szerint Garibaldi már oda is hagyta Palermót s ott most Orsini a főparancsnok.

A „Pays”-nek azt írja Rómából, hogy az egész pápai helyőrség, a zsandárság kivételével, a szélekre indult s most az örök város egyedül a francziák védszárnyai alatt áll. Lamoricière tábornok a napokban véglegesen Spoletoba teszi át főhadiszállását. A tábornok nejt búcsúszelvények a pápa kiváló szívességgel s nagy kitüntetéssel fogadta; a nyarat a tábornoknál résznit Bretagneban, résznit Belgiumban szándékszik töltetni.

A francia ügyvivő közelebről értesítette Victor Emanuel azon óhajátstí, hogy szeretné a szent atyától megnyerni Anconát átengedését. E tárgy szóba hozatala igen rosz benyomást tett, s a pápa határozottan visszautasította. Turinban, valamint Rómában is, attól tartanak, hogy Lamoricière végszorultság esetében Anconát az osztrákoknak adja át.

London, jun. 22. A felsőház csütörtöki ülésében Granville kijelenté, mikép Elliot nem támogatá Szárdinának az elfogott hajók miatti követelését. A kormányhoz nem érkezett tudósítás a Palermó mellett eső castella-mare-i erőd megszállása iránt.

Turin, jun. 18. A követkamrának a 150 millió kölcsön iránti törvényjavaslatot vizsgáló bizottmánya tegnap tartá első ülését. A bizottmányi tagok mindnyájan kedvezőleg nyilatkoztak iránta. E kölcsön inkább politikai mint pénzügyi szempontból méltányoltatik, s tekintetben a kívánt összeg igen csekélynek találatik.

Nápolyban nem biznak többé a diplomácia közvetítésében, hanem minden előkészületet megtesznek a kemény harc megvívására. A nápolyi kormány nem csak egy számos tartaléksereg alakítását határozta el, mi végből az 1854 óta elbocsátott katonákat beszólítja, hanem egyszersmind a városi mozgó őrségeket is szervezi; általában mind száraz, mind tengeri haderejének minden forrásait kifejti. Mindez erőfeszítés egyébiránt teljesen szükséges is lesz, mert habár nem történt is még kiszállás, de a fölkeles az ország több részeiben nyíltan kezdi fejét föltűni, s így az erejét mindinkább felnövesztő Garibaldinak utját egyengeti.

Minden oldalról megerősített azon közlés, miszerint a nápolyiak elfogtak egy amerikai hajót, melyet egy gőzös vontatott s mely mintegy 900 Garibaldi-féle önkéntest szállított. Ellenben éppen nem áll ugyanezen azon közlést illetőleg, mely szerint egy Garibaldianus csapat 16-án Catanzarónál kiszállott volna. Ez tényleg lehetetlennek tündettetik föl, ha itt a Medici alatti expedícióról lenne szó. Az olasz lapok szerint uryanis Medici 12. s 13-ka között éjjel hagyta volna el Genuát. Már arra nézve, hogy a jóniai tengeren, Calabria keleti partján fekvő Catanzaróba juthasson el, neki vagy a messinai tenger-szoroson kellett volna átmennie, vagy pedig egész Sziciliát dél felé körülhajóznia. Az előbbi út rövidebb; azonban a messinai ágyuk miatt aligha merték volna az megkísérteni, és még ezen ut is, Genuától Catanzaróig legalább egy hetet szükséges; a másik ut pedig mintegy 25 napot. Mivel már a főlebbi adatközlések szerint csupán 4 napi időről van szó, a lehetetlenség világos; ha csak Medici már a kijelölt idő előtt el nem hagyta volna Genuát. Egyébiránt Catanzaro nem kevésbé fontos stratégiai pont lenne, mely Calabria déli része fölött uralkodik. Ezen város 12,000 lakossal bír. Mindenesetre semmi kétség sincs többé az iránt, hogy Garibaldi legközelebb a nápolyi szárazföldre terjesztendi ki hadműködéseit; annál inkább, mivel hírszerint sikerült volna neki Amerikában 10 nagy gőzöst vásárolni meg, melyekkel Nápolytól akar kiszállani.

Nápolyból a „Patrie”-nak 11-ről jelentik: Nunzi-anta tábornagy egy mozgó hadoszlop parancsnokává nevezetett ki, melynek a 3 calabriai tartományban kellend őrszpon-tatnia. Pianelli tábornoknak egy sürgönye ma a kormányt arról értesíti, hogy az adriai tenger partjának hosszában több gyanus postahajók czirkáltak. Az Abruzzókban ki kiszállástól félnek. Azt állítják, hogy Garibaldi két nap óta elhagyta Palermót s Orsinit nevezé ki a város parancsnokává. A 14-dik vadászrednek Porticiban volt helyőrsége parancsot kapott, sietve Calabriába indulni. A város főhelyein minden este számos őrtáratok láthatók.

A „Times” levelezőjének legközelebbi tudósítása szerint: Tüköri ezredes, ugyanaz, kit Garibaldi a város elleni megtámadásnál az első hadoszlop vezetésével bizott meg, junius 14-én este, térdén kapott löbésben meghalt. Hiában vágták el lábát, a bekövetkezett üszög lehetlenné tévé a megmentést. Tüköri egy ideig a török seregben szolgált, hol Karsz ostrománál kitüntetést magát. A „Triest. Ztg.” a neveket össze-vetve Telekit emlit Tüköri helyett.

Az „Unione” szerint Mazzini Sziciliába utazási szándékával folhagyott, mivel ott nem várta jó fogadtatást.

Genua, jun. 19. A nápolyiak által elfogott amerikai hajón az ott vontató gőzösről mintegy 1000 önkénytes s 2000 fegyver volt. Azok Corté tábornok ezredes, Cavour buzgó párt-hívének parancsnoksága alatt állottak. Mint mondják, ama fre-gát, mely a hajókat elfogta, brit lobogó alatt jelent meg, s azon

megbízást hozá föl ürügyül, mikép a két hajót Palermóba kell vontatni, azokat azonban tündést Gaetába vivé. (?)

Bologna, jun. 17. A lakosság el van rémülve a nagyon számos rablási megtámadások a fegyveres kézzeli betörések miatt.

Cagliari, jun. 20. (Turinon át.) Medici 3,000 önkény-tessel Palermóba érkezett. — Hír szerint az összes sziciliái községek föliratokat nyújtanak át a dictatorszázhoz az annexió mellett. A nápolyiak erősbítik magukat Messinában. Holnap oda tetemes haderő induland Palermóból. Az „Opinione” azt állítja, hogy a nápolyi czirkálóják által elvett gőzöst s amerikai hajót vissza kell adni, mivel a nyílt tengeri elvétel jogellenes.

Biztos értesülés szerint írja a „Frankf. P.” Közép-Né-metországból jun. 14-ikről: Már régebb ideje, hogy a szász-méiningeni hg, a német szövetségi fejedelmekhez intézett emlékiratban előterjeszté azon meggyőződését, hogy a német külpolitika egyhangú vezetésére, s a közös hazának a fenyegető veszélyekkel szembeni hatalom kifejlesztésére nézve, sürgető szükségé vált egy végrehajót (középponti) hatalom létesítése. A herceg határozott indítványokkal lépett volna fel, s azt javasolná, hogy a német fejedelmek tartanának értekezletet ezen nagy fontosságu tárgy felett. Ezen úgy tovább fejlődését nagy feszültséggel várják.

M-Frankfurt, jun. 19. Este. A württembergi király, a német fejedelmeknek a badeni kastélyban tartott tartott tegnapi értekezlete alkalmával, Németország érdekeinek Poroszország által való hazafias képviseltetéséért a szövetségi kormányok nevében köszönetét, valamint az Ausztria és Poroszország közti egyetértést iránti óhajátstí fejze ki, mi végett a tobbi német kormányok is ajánlanak fel jó szolgálataikat.

A kormányok készítsenek egy katonai egyezmény- (con-ventio) tervét, mely a hadi alkotmány-reformot illető porosz javaslatok nézpontjait lehetőleg megközelítné. A kormányok elvárják részökről, hogy Poroszország német politikából más, közeledést eszközölő lépéseket fog tenni.

Erre a badeni nagyherceg azon észrevételt tévé, hogy e nyilatkozatot nem lehet a szövetségi kormányok nevében tenni, minthogy tobb és fontos kormányok nem vettek részt az illető tanácskozáson. Baden semmiesetre sem határozandja el magát a czélzott lépésekre. A regens-herceg felelete a már táviradi uton ismert szavakat tartalmazta.

(E sürgönyee a bécsi „Corr. B.” a következő észrevételt teszi: „E magán távirati sürgönyt úgy adjuk, mint érkezett, de tartalmának pontos volta iránt annyival inkább szabadon némi kételkedésünket kifejezni, minthogy a Baden-Badenben összegyűlt német fejedelmek közt, tökéletesen biztos közlések szerint, minden oldalról kívánság és akarát nyilvánul az egyetértésre.”)

A fejedelmek utólagos értekezletére vonatkozólag egy fontos tudósítás érkezett, mely a hgregens beszéde felől táviratnak kiegészítője. E szerint a fejedelmek még nagyon távol volnának az egyetértéstől, legalább a mi a szövetségi viszonyok alakulását illeti. Kiténnék ebből, hogy a vizsály föltárgyát még folyvást a szövetségi hadszerkezete iránti porosz javaslat képezi. A bajor király e végett külön értekezletet gyűjtött magánál egybe, melyen a tobbi három király s a darmstadti és nassau hercegek voltak jelen, tudniillik azok, kik a porosz javaslatnak eddigi ellenzőbi valának, míg a badeni nagyherceg, a weimari és szász-koburgi hercegek, mint inkább a porosz véleményhez tartók, herceg-regenssel együtt nem vettek abban részt. E külön értekezlet eredményéről s ennek közöltetéséről értesít most az érintett távirada. Szerinte megállapodás lön, hogy a porosz nézpontokhoz közeledni fognak, de egyszersmind a porosz herceg-regenstől, mint ezt a württembergi király közszón beszédében kifejezte vala, azt kívánják, hogy a német politikában más és szintén közeledő lépéseket tegyen. A királyok tehát kölcsönös engedmény után létrejövendő egyez-ményt kívánnak; ámde a hgregens, mint már ismertett beszéde-ből tudjuk, kíván ugyan közeledést, de úgy, hogy ő — ne mozduljon! —

Baden-Baden, jun. 20. Este. Hírszerint a hgre-gensnek a tobbi német fejedelmekkel értekezleténél, azoknak tegnap történt elutazása előtt végleges egyetértést tűnt elő azon kérdések iránt, melyek Németországnak a külföldhezi viszonyt illetik, ez által tökéletesen megerősítettik azon, a francziák császárjának megérkezése előtt tett közlés, miszerint az összejövetel lényeges czélja azon kiegyezés által eléretett. Schleinitz báró s a württembergi miniszter, Hügel báró ide érkeztek.

Mig Szerbiában jelenleg a legnagyobb csend uralkodik, addig a szomszéd török tartományokból érkeznek mindennemű hírek, a mikből nyilván kitetszik, hogy ott a kedélyek különböző okok miatt föl vannak izgatva. Mind Bolgár, mind Bosnyákországból és Herzegovinából érkeznek hírek, hogy a nép tobb helyütt ellenszegülni kezd görög eredetű s a népet zsaroló főpapjainak, erősen sürgetvén, hogy a püspöki székekre jövőben ne ültetessenek idegen — görög — származásu emberek, a kik főpapi méltóságukat a konstantinápolyi patriarchátustól nagy summa pénzért veszik meg, s aztán a néptől tisztesen annyit zsarolnak ki. Bolgárországban már szakadások is kezdtek jelentkezni a keleti egyházban a görög főpapok visszaélései miatt; s többször történt meg már, hogy a bolgárok eltöltötták papjaiknak a szent liturgián — misén — a konstantinápolyi patriarchát emliteni nyilvános templomi imáik alkalmával. Herzegovinából szintén érkeznek hasonló hírek: s ha a dolgon nem történik változás, úgy ez egyházi bonyodalmakból is fejlődhetnek zavarok.

Mig ekként a nevezett országokban panaszok emelteknek a görög főpapok ellen, addig Görögországban úgy látszik kedvetlen benyomást tesznek a panaszok s a görög lapok úgy szeretik azokat föltüntetni, mint a görögök üldözöttségét a törökországi szlávok részéről. Ily korán vetteknek el a viszonyos gyűlölet magvai az illető népségek közt, a melyeknek pedig arra kellene hivatva lenniök, hogy keleten egy újabb életet kezdjenek.

A „D. Allg. Z.” egy Perában kelt német levélből a következő nézetet közli: Keletről nemcsak nagyon komoly dolgok híré fogja ön hallani: mig Napoleon Angol- és Porosz-országot farszálta, azalatt könnyűszerelel egyesült Oroszországgal

arra nézve: hogyan kell Törökországot a legkényelmesebben megosztani. „Ex oriente lux” ezt most így lehet fordítani, hogy nemcsak a tisztában leszünk az irány: micsoda terveket főzött Napoleon a villafrancai béke óta. Hígyje ön bizton, hogy a török uralkodás — legalább Európában s az Archipelagus szigetein — végéhez közelget, s miránk itt mozgalmas napok fognak bekövetkezni.

Az „Ejb. Ztg.”-nak ugyan e tárgyról Berlinből ezt írják: „Nyilvánosság észszerűbb felfogása volt, ha nem fogadta magának azon nézetet, hogy Orosz- és Franciaország keleti terveikkel egyszer mindenkorra felhagytak volna, — miután azok Angol-, Poroszországnál és Ausztriánál, valamint magánál a Kapunál is ellenszégülést találtak! — hanem abban hogy terveik tovább üzemeltetve felhagytak, csak az alkalmasabb idő bevértését ismerte fel. A két agresszív hatalom — mint jó forrásból értesülünk — Kipriszli pasának a tartományokba biztosul küldetésében csakis azon föltét alatt nyugodtak meg, hogy a pasa vizsgálatai ohajtott sikert eredményezzenek. Ha a pasa visszatért Konstantinápolyba, ha nem adnak kielégítő biztosítékok a keresztények jogaira nézve a Kapu által, és hacsak a legkisebb ürügy akad is, mely új panaszokra szolgálhatna okul, és miképen maradhatna az el? — akkor ezen ügy — s ezt akarják — ismét előrattatás s a körülményekhez képest több vagy kevesebb nyomattékl tárgyalatik, de mindenesetre felbeszakitott függésben fog hagyatni, hogy minden pillanatban elő lehessen azt venni alkalmas ürügyek. Mostanra a francia politikanak egy hozzá közelebb eső időpont áll, melyet előbb el kell érnie, mielőtt nyomattéklasan nyulhatna a keleti kérdéshez — ez Olaszország. Csak egy félhivatalos francia lap valamelyik számát kell kézbe venni, s könnyű abból meggyőződni a felől, hogy mennyire iparkodik az ottani sajtó, a francziákat az emberiség, polgarisodás és szabadság ügyeinek részére hódítani Olaszországban. Sőt vannak a kik azt is akarják tudni, hogy Garibaldi csapatai között francziák is harcolnak.”

— A lengyel határról, jun. 6. Azon váratlan fordulat, melyet utóbbi hetekben vett a keleti kérdés, az oroszoknak korántsem oly kellemetlen, a mint talán sokan vélhetnének. Itt jólértesült körökben általános hír, hogy ezen eredmény éppen Orosz- és Törökország közötti titkosalkudozások gyümölcse. Goreszkoff hgnek sikerült volna a divánál elfogadhatóvá tenni Oroszország barátságát, s azon meggyőződésre birni, hogy a Kapu legjobban boldogulhat orosz pártfogás alatt; sőt mi több: Lengyelországban éppen az a hír van elterjedve, hogy a Dunafejedelemségek Oroszországnak engedtetnének, az viszonzásul a török birodalom minden egyéb birtokát biztosítaná a Kapunak. Am legyen ez nagyon merész combinatio; annyi bizonyos, hogy az oroszok még nem voltak kellőleg fölkeszülve egy egyszerű harchoz, s hogy e miatt nem is szűnnek meg a csapatok Dél-felé irányzott hadmenetei. Az oroszok nem örömet kezdeményeznének, s az is behizonyult dolog, hogy a Dunafejedelemségben és Szerbiában a már eléggé előkészített fölkelést az oroszok tartóztatták vissza. Alkalmasabb volna rájuk nézve, ha a fölkelés a déli részeken, Thessaliában kezdődne, s a Kapu kénytelenítették minden rendelkezésre álló haderejét oda küldeni; szabad kezét nyerne Oroszország az északi török tartományokban, a hová gyorsan elszármoznák a fölkelés, akár —

állítólag — a szultán védelmére, akár kényelmes annexio okáért fogna föllépni.

Ujabbak. — A két-szicíliai királyság sorsát eldöntő „dies irae” közelget; Szicília szigetét még csak egyetlen kapocs — Messina — köti össze Nápolylyal, ez utóbbinak pedig szárazán aligha pár napnál több választ el már a csatanapok reggelétől. Legújabb táviratunk Nápolyból jun. 19-ről már is azon tudósítást hozza, hogy a királyi kormány 3 hadoszlopot küldött Basilikátába, Salerno-ba és az Abruzzokba, mi arra mutat, hogy a Garibaldi hivatal vendégi látogatását már küszöbön látja. Messina-ban is csúszál a dolog. A csapok ugyan eisánczolják magokat a fölkelők minden támadásai ellen, de a városban a hatóság tekintélynek már vége, bírák s hivatalnokok mind illára vették a dolgot. A nápolyi hadsereg hűsége, mint mondják, nagy válságnak volna kitéve. Serény az ördög a maga dolgában. A 13 dik vadászredéből, melyben mintegy ezer ember volt, csak 25 maradt hű királyhoz. A tisztikar s kivált a tüzér- és mérnökkar igen megfogyatkozott. Nápolyi 19-ről szóló hír szerint a királygyöngékedik.

A nápolyi cirikálók által elfogott két hajót visszajadják. E hajók kapitányai 26 ezer arany kárpótlást is kívánnak, mint Marseilleből írják, az amerikai kormány pedig elégtételt kíván a lobogó megsértésért egy genuai hír szerint. A Gaetába zárt fölkelők számát még bizonyosan nem tudni. Azon hajókra nézve jelenti az „Opinione Nazionale”, hogy egy négy hajóból álló flottilához tartoztak volna, mely elég gondatlanul Civitavechia előtt vitorlázott el, hol a pápai hatóságok észrevéven legott jelentést tőnek a nápolyi kormánynak.

Medici 300 önkéntessel Palermóba érkezett. Medici egyike azon hű bajnokoknak, ki Garibaldi bizalmát föltétlenül bírja. Azon hadsereg számát, melyet Garibaldi a szicíliai katonai összeírás után kiállhat, már 50,000-re teszik, s ezzel akkorra haderőt nyer, melylyel nemcsak a szigetet védheti, hanem magát a nápolyi szárazt is megtámadhatja. Az első pont, mely ellen maga Garibaldi akarja vezetni a támadást — Nápoly városa; a 2-dik Calabria, a mely ellen Medici működik, a 3-dik támadó haderő az Abruzzok ellen indul, ez utóbbi feladata azonban inkább csak az lesz, hogy sakkban tartsa Pianellit.

A piemonti király mint látszik már-már üstökön akarja kapni az alkalmat, hogy ama két elfogott hajó követelése által Nápoly ellen hadi ürugyet szerezzen magának, de minthogy Franciaország Victor Emanuel tervebe nem egyezett bele, s az angol követ sem adta hozzá támogatását, azért a szárd kormánynak is össze kelle huzni szárnyas vitorláit, s a Villamarina marquis által tett lépést magának el nem ismerni. Tan magára is elég erőnek erezi magát Garibaldi arra, hogy a harcztó szárdinai sgegy nélkül kivigja. Elégnek tartja azon ingyenségeit is, mit a tenger istenei hozzá hajtának.

— Bécs, jun. 18. A rajnai lap szerint a bécsi nápolyi követséghez érkezett egy sürgöny megerősíti, hogy Calabriában egy Garibaldi-főle erős hadtest szállt partra, és hogy ezen tartomány teljes fölkelésben van. Mindazok után, miket a királyságban uralkodó hangulatról hallani, a fölkelésnek éppen oly sikert lehet jósolni, mint Sziciliában, miután még a fővá-

ros legalsóbb osztályaiban sem ohajtják a jelen dynastia fenmaradását. Legújabb időkben a lazzaronik közt is sok fogdosás történt. Így nagyon nehéz hinni, hogy a király általános amnestiát adjon, s az 1848-iki alkotmányt visszaállítsa; ellenkezőleg, mindinkább valószínűvé válik, hogy a kérdést fegyver döntendi el. A bécsi döntő körökben legalább meg vannak győződve, hogy a dynastia el van veszve, mivel igen jól tudják, hogy Franciaország és Anglia e kérdésben egy véleményen vannak és a Bourbon-dynastia megbuktatását elhatározták.

Garibaldi Palermóban a királyi palotában ütötte fel főhadiszállását. A több év óta Genuában megtelepedett szicíliai menekült Amari grófot Garibaldi képviselővé nevezte a turini udvarhoz. Az új képviselő már hivatalos tanácskozáskor is tartott Cavourral. Állítólag Garibaldinak egy iratát hozta a királyhoz, mely Szicília hangulatáról értesíti, s annak csaklakozi hajlamát jelenti. Garibaldi egy hadosztályt szervezett, melynek parancsnoka Turr ezredes lesz.

— Baden-Baden, jun. 21. este. A porosz regenshercege nevével együtt meglátogott Wildbachba az orosz anyacárné látogatására. A bajor király holnap, a badeni nagyhercegné holnapután fog oda utazni.

— Frankfurt, jun. 20. A baden-badeni fejedelmi találkozáson a „Hamb. Nachr.” távsürgőnye szerint, formászerinti jegyzőkönyvet vezettek. Ertekezlet tárgyai voltak: Hessen, a nemzeti egylet, a szövetségi hadszerkezet, Poroszország német politikája s Ausztriával leendő egyetértése. A württembergi király a nemzeti egyletet közartalmasnak nevezte. Frankfurti lapok alaptalannak nyilvánítták azon hirt, hogy báró Rzikowsky tábornok a szövetségi katonai választmányelnöke e választmány több tagjaival együtt Baden-Badenbe megy.

— Münchenből jun. 21-kén írják: a német államférfiak értekezletei Baden-Badenben csak akkor fognának kezdődni, ha a Poroszország és Ausztria közti tárgyalások bizonyos pontig előhaladtak. Ez okból a bajor államminiszter b. Schrenk elutazása továbbra maradt.

— Páris, jun. 23. este. A „Patrie” írja: Palermói tudósítások szerint a haditanács jun. 21-én elhatározta, hogy a fölkelők hadserege induljon Messina ellen. Valószínűleg jun. 28-án kezdődik meg az elindulás. Párisban igen nagy a tevékenység: két nap alatt három minisiteri ülést tartottak. Jeromos hercege életéhez kevés a remény.

Marseille, jun. 21. este. „Konstantinápolyból 13-án kelt tudósítások szerint Albaniában vérengző mozgalmak vannak. Az ausztriai consul tolmácsát Skutariában meggyilkolták. Smyrnában szintén fölkelésről beszélnek, mit kétségbe vontak ugyan, de bizonyos, hogy az aidini hegyalakok lázadásban vannak. A török hadcsapatok közt nagyon főlő, hogy katonai forradalom tör ki, mert zsoldjukat már rég óta nem kapják. A druzok és maroniták közt még mind foly a vérengző küzdés.

Bécsi börze. Jun. 23-kán: Nemzeti kölcsön 79.00. Metalliques 5 pcentes 70.00. — Urbéri papírok: magyar 73.00. erdélyi 70.00. — Bankrészevény 860. Korona 17.50. Cs. k. arany 6.8. Ezüst 27.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(987)

H I R D E T M É N Y.

(3—3)

A dévai cs. kir. kerületi hivatal ezennel közlést teszi, hogy folyó évi augusztus 6-dikán következő, Dobra kzségének tulajdonát képező ingatlanok és királyi jogok 1860-diki november 1-s-jétől 1863 oct. végéig terjedő időre a dobrai községi irodában árverés útján a többetigörnek haszonbérbe fognak adni:

- 1) Egy emeletes szálloda és fogadó istálló és színnel stb.
 - 2) Két örlőmalom a Dobra patakán, egyik 4 köves, a másik 2 köves.
 - 3) A vásárpénzből jövedelem, mire nézve megjegyeztetik, hogy évenként 4 országos és 52 hetivásár tartatik.
 - 4) Hajóhid a Maroson.
 - 5) A mézárllási jog, helyiség és legelővel.
 - 6) A korcsma a piacon, közel a dobrai postahivatalhoz.
- Vállalkozni kívánók a kiltűzött napon d. e. 10 órakor jelenjenek meg a dobrai községi háznál, hozván magukkal bizonyítványt erkölcsiségükről és arról, hogy hovávalók. Az árverés előtt be kell mutatniok cautio-képességeket. Az árverezők 10% vadumot tesznek le. Az árverési föltételek a dobrai községi hivatalnál minden órában megtekinthetők, s az árverés kezdetét megelőzőleg is fel fognak olvastatni és megmagyaráztatni. Déva, június 1-s-jén, 1860.

(986)

392 sz. 1860.

(3—3)

A cs. kir. m. pénzügyminiszterium f. év márczius 10-ről 922 szám alatt kelt rendeleténél fogva ifj. Szenkovicz Mártont a kolozsvári piacon és a kolozsvári megyében pénz- és aru-alkusznak kinevezvén, az illető az alkusz esküt folyó év május 26-kán letelte, a mi ezennel közhírré tetetik. A kereskedelmi és iparkamarától. Kolozsvárt, június 12-kén, 1860.

NEM HIVATALOS.

(920)

(10—10)

Alulirt tisztelettel tudatja, hogy urbéri kármentesítési kötvényeket

500 frt 1/2%-val, 500 frt felül 5000 frt 3/4% -val, 5000 frt felül 5% -val, kamatok megtérítésével a bécsi börze napi árkeletén alól bevált. Ezenkívül mindennemű állampapírokat, börze képes magán kötvényeket, ipar s vasuti részvényeket, sorsjegyeket, külföldi pénzeket, továbbá aranyat s ezüstöt a legutányosabb napi árfolyam szerint elad és veszen. A postai öszveköttetés oly biztos lévén, hogy a szállításnál semmi veszélytől nem tarthatni, ajánlja az alulirt ennek használatát azon biztosítással, hogy a posta útján beküldendő kötvényeknek árát, a visszafordulandó postával a legpontosabban kézhez juttatja, csak kéri ilyen esetekben a czim, lak és utópota hibátlan feljegyzését. Debreczen, december hóban 1859.

É. KISS ZSIGMOND,

váltó irodája Debreczenben a főterén Schafferház 2140 szám alatt.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutca 74 sz.)